

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Тренінг формування емоційної культури

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 016 Спеціальна освіта

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма 016.00.01 Логопедія

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма «Тренінг формування емоційної культури» для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітньої програми 016.00.01 Логопедія

Розробник: О.В. Мартинчук, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від “06” вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

 (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини

 Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	4
Структура програми навчальної дисципліни.	8
I. Опис предмета навчальної дисципліни.	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	9
III. Програма.	10
<i>Змістовий модуль I. Емоційна культура педагога</i>	
як умова розвитку інклюзивної освіти.	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни	
«Тренінг формування емоційної культури».	13
V. Плани практичних (тренінгових) занять.	14
VI. Завдання для самостійної роботи.	16
VII. Система поточного та підсумкового контролю.	20
VIII. Методи навчання.	22
X. Методичне забезпечення курсу.	22
XI. Рекомендована література.	23
Основна.	23
Додаткова.	23

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з курсу «Тренінг формування емоційної культури» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану спеціальності 016 Спеціальна освіта, освітньої програми 016.00.01 Логопедія денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) організації навчання. Програма визначає зміст матеріалу, яким повинен оволодіти здобувач вищої освіти відповідно до алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Тренінг формування емоційної культури», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Входження України до західноєвропейського освітнього простору супроводжується зростанням вимог до рівня професійної компетентності майбутніх фахівців спеціальної та інклюзивної освіти як гаранту конкурентоспроможності на ринку праці. Важливим чинником, що впливає на професійну успішність сучасного фахівця професій типу «людина-людина», є його розвинений емоційний інтелект та сформована емоційна культура.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів емоційного інтелекту та емоційної культури.

Завдання навчальної дисципліни:

- формувати навички успішної особистості: емоційний інтелект; міжособистісну взаємодію
- формувати готовність до педагогічної праці на емоційному рівні;
- формувати свідоме ставлення до сутності та соціального значення емоційного інтелекту у процесі педагогічної діяльності;
- розширювати професійний світогляд студентів.

На Всесвітньому економічному форумі (Швейцарія, Давос, 2016) експертами оприлюднено ключові навички, які потрібні особистості для успішної кар'єри вже у 2020 році. П'ять з десяти навичок у рейтингу стосуються спілкування з людьми, уміння управляти, розуміти та домовлятись. У презентованому списку вперше з'явився емоційний інтелект, якого у списку навичок, актуальних для успішної кар'єри у 2015 році, не було.

Методологічним підґрунтям розроблення тренінгу є концепція емоційного інтелекту у розумінні авторів (Г. Джорджі, В.Майер), в основі якої знаходиться теорія ефективності: максимальна ефективність досягається тоді, коли психологічні навички / характеристики людини відповідають вимогам робочої обстановки / оточення, а не вимогам в цілому довкілля, безпосередньо не пов'язаних з професійною діяльністю. На думку науковців, існує особливий «емоційний інтелект на робочому місці», який підлягає опису і який можливо розвинути в результаті цілеспрямованого впливу на нього.

Формування емоційного інтелекту у майбутніх фахівців спеціальної та інклюзивної освіти є важливою складовою їхньої підготовки, адже наразі існує потреба у підготовці спеціального педагога, здатного до налагодження ефективної взаємодії з членами міждисциплінарної команди підтримки дитини з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі. Для цього (відповідно до досліджень емоційного інтелекту та власних досліджень автора програми) необхідними є достатній рівень сформованості:

- самосвідомості і самооцінки (можливості розпізнавати і оцінювати свої емоції, ресурси і обмеження в роботі);
- самоуправління (особистісної здатності управляти імпульсами, настроєм, почуттями, які впливають на робочу ефективність в аспекті адаптивності і гнучкості);
- соціальної компетентності (здатності до ефективних соціальних відносин з точки зору емпатії, яка впливає на стосунки між співробітниками в команді;
- управління взаємовідносинами (здатності до кооперації та лідерства).

Вивчення навчальної дисципліни «Тренінг формування емоційної культури» передбачає **формування** у студентів наступних **компетентностей**:

1.	Загальних	
	Світоглядної	Здатність до розуміння предметної області професійної діяльності; володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні стратегії професійної діяльності.
	Комунікативної	Вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення. Здатність налагоджувати професійну і педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікативні технології.
	Міжособистісної взаємодія	Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії та координації дій з іншими, зокрема, здатність успішно

		взаємодіяти з колегами. Здатність до емпітичного спілкування в процесі професійної діяльності. Здатність застосовувати емоційний інтелект задля визначення причинно-наслідкових взаємозв'язків соціальної взаємодії у ході аналізу практичних професійних ситуацій. Здатність працювати у команді. Здатність до емоційної стабільності, толерантності.
	Інформаційної	Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативно-мовленнєвих задач в соціальній і професійній діяльності.
	Креативної	Здатність до генерації нових ідей, творчого підходу до вирішення професійних завдань.
	Аналітичної	Здатність до аналізу теоретичних та практичних професійних проблемних питань. Здатність до комплексного розв'язання проблем. Здатність до критичного мислення в професійній діяльності, складання суджень та ухвалення рішень. Здатність до когнітивної гнучкості при розв'язанні професійних питань теорії та практики. Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості.
	Самоосвітньої	Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.
2.	Фахових	
	Організаційної	Здатність планувати, організувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію її суб'єктів. Здатність до роботи в міждисциплінарній команді під керівництвом лідера у процесі вирішення завдань. Здатність до когнітивної гнучкості: ситуативного (негайного) вирішення проблем, врахування нових (поточних) умов і обставин для прийняття рішень, уміння долати стереотипне мислення.
	Теоретико-методологічної	Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з особливими освітніми

		потребами; здатність відстоювати власні освітні переконання.
	Психолого-педагогічної	Володіння базовими знаннями з психології (про емоційний інтелект) та вміння їх реалізувати задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з порушеннями психофізичного розвитку.
	Спеціально-педагогічної	Володіння знаннями та розуміння сучасних підходів до вивчення, освіти, розвитку, абілітації, реабілітації і соціальної адаптації осіб з психофізичними порушеннями в інклюзивних освітніх закладах, закладах соціального захисту та охорони здоров'я.
	Деонтологічної (професійні цінності)	Здатність діяти згідно з принципами деонтології, пов'язаними з професійною діяльністю спеціального педагога; усвідомлення педагогічних, психологічних та соціальних наслідків у сфері професійної діяльності

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Тренінг формування емоційної культури» здобувач першого (бакалаврського) рівня повинен продемонструвати такі **результати навчання**:

1. Здатність продемонструвати розуміння емоційного інтелекту для успішної професійної діяльності.
2. Здатність продемонструвати емпатію, навички ефективної міжособистісної взаємодії у процесі розв'язання творчих професійних завдань під час тренінгових занять.
3. Здатність продемонструвати навички до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку під час заповнення портфоліо.

Реалізація завдань для досягнення результатів навчальної дисципліни здійснюється шляхом використання як традиційних технологій, методів і форм навчання, так і інноваційних технологій, активних та інтерактивних форм проведення занять.

Програма складається з 1 модулю (1 кредит) – 30 годин: 14 год. практичних, 2 год. модульного контролю, 14 годин самостійної роботи.

Вивчення студентами навчальної дисципліни "Тренінг формування цінностей емоційної культури" завершується заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1	Галузь знань 01 Освіта	нормативна
Модулів – 1	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта (логопедія)	Рік підготовки
Індивідуальне науково-дослідне завдання (немає)		1-й
Загальна кількість годин – 30		Семестр
		1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-професійний рівень: <u>перший (бакалаврський)</u>	Практичні
		14 год
		Самостійна робота
		14 год.
		Модульний контроль
		2 год.
		Вид контролю:
		Залік

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль І ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК НАВИЧКА УСПІШНОЇ ОСОБИСТОСТІ ХХІ СТОЛІТТЯ									
1.	Поняття про емоційний інтелект та емоційну культуру. Емоційна культура як життєвий ресурс.	8	4		4			4	
2.	Теорія множинного інтелекту.	8	4		4			4	
3.	Світ емоцій та почуттів. Що робити з негативними емоціями?	8	4		4			4	
4	Ненасильницьке спілкування: теорія і практика.	4	2		2			2	
		2							2
Разом за модуль 1		30	14		14			14	2
Разом за навчальним планом		30	14		14			14	2

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК НАВИЧКА УСПІШНОЇ ОСОБИСТОСТІ ХХІ СТОЛІТТЯ

Тема тренінгового заняття 1.

ПОНЯТТЯ ПРО ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ЕМОЦІЙНУ КУЛЬТУРУ. ЕМОЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ЖИТТЄВИЙ РЕСУРС (4 год.)

Поняття про емоційний інтелект, емоційну компетентність, емоційну культуру особистості. Аналіз сучасних зарубіжних і вітчизняних психологічних теорій про емоційний інтелект (EQ): Джон Мейер і Пітер Селовей, Деніел Гоулман, Р. Бар-Он, Габріеле Джорджі і Віченцо Майер. Складові емоційного інтелекту: 1) Самосвідомість: розуміння власних емоцій; 2) Самоконтроль: керування власними емоціями; 3) Соціальне розуміння: емпатійне ставлення до емоцій інших людей; 4) Управління взаємовідносинами: справляння з емоціями інших людей, ненасильницьке спілкування.

Проблема формування емоційної компетентності фахівців спеціальної та інклюзивної освіти. Емоційний інтелект як необхідна складова готовності педагога до професійної діяльності у складі міждисциплінарної команди інклюзивного навчального закладу. Аналіз наукових досліджень автора тренінгу, в яких висловлено припущення: якість роботи інклюзивного навчального закладу як організації залежить виключно від ефективної діяльності міждисциплінарної команди, яку складають фахівці з розвинутим емоційним інтелектом.

Ознайомлення з програмою тренінгу, погодження норм групової взаємодії, виявлення очікувань учасників, дотренінгова самодіагностика емоційної компетентності; інформування про емоційну сферу людини; моделювання образу емоційно-компетентної людини.

Основні поняття теми: емоції, емоційний інтелект, емоційна культура, емоційна компетентність, самосвідомість, самоконтроль, соціальне розуміння, емпатія, управління взаємовідносинами, ненасильницьке спілкування.

Рекомендована основна література

1. Готтман Д., Деклер Д. Эмоциональный интеллект ребёнка: практическое руководство для родителей / Джон Готтман, Джоан Деклер; пер. с англ. Г. Федотовой. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2016. – 2-е изд. – 288 с.

2. Гоулмен Д. Эмоциональный интеллект. Почему он может значить больше, чем IQ / Дэниел Гоулмен., 2016. – 560 с.
3. <http://www.empatia.pro/emotsijnyj-intelekt-i-shlyahy-jogo-rozvy/>

Тема тренінгового заняття 2. МНОЖИННИЙ ІНТЕЛЕКТ: ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ (4 год.)

Погляди на природу інтелекту. Поняття про теорію множинного інтелекту (різних типів інтелекту) Говарда Гарднера. Типи інтелекту за Г. Гарднером: лінгвістичний, музичний, логіко-математичний, просторовий, тілесно-кінестетичний, внутрішньоособистісний, міжособистісний. Інтелект в системі освіти. Поняття про розвиток інтелекту дитини.

Діагностика власного інтелекту. Робота з опитувальником «Визначення множинного інтелекту» Вальтера Маккензі.

Основні поняття теми: множинний інтелект, лінгвістичний, музичний, логіко-математичний, просторовий, тілесно-кінестетичний, внутрішньоособистісний, міжособистісний.

Рекомендована основна література

1. Гарднер Говард. Структура разума: теория множественного интеллекта: Пер. с англ. — М.: ООО "И.Д. Вильямс", 2007. – 512 с: ил.

Тема тренінгового заняття 3. СВІТ ЕМОЦІЙ ТА ПОЧУТТІВ

Складові емоційного інтелекту: самосвідомість і самоконтроль. Поняття про емоції та почуття. Розвиток емоційного самоусвідомлення та компетенцій: спостереження за перебігом емоцій, тілесних відчуттів, думок; ідентифікація (розпізнавання, називання), аналіз власних емоцій, почуттів; розуміння причин їх виникнення.

Характеристика десяти базових емоцій (за К. Ізардом): інтересу (цікавості), радості, здивування, гніву, страждання (горя), відрази, презирства (огиди), сорому, провини, страху.

Поняття про емоційну саморегуляцію. Відповідальність за власні емоційні реакції, самоконтроль поведінки та готовність до управління власними емоціями в усталених і емоційно напружених життєвих ситуаціях. Характеристика компетенцій емоційної саморегуляції: корегування інтенсивності та викликання бажаних емоцій, відновлення емоційної рівноваги, опір негайним бажанням виплеснути емоції; вербалізація емоцій та почуттів; сприймання та розуміння невербальної мови тіла і рухів; вибір аутентичних і

адекватних ситуації способів емоційного самовираження. Техніки управління емоціями.

Основні поняття теми: емоції, самосвідомість, самоконтроль, емоційна саморегуляція.

Рекомендована основна література

1. Лемберг Б. Эмоциональный интеллект. Кака разум общается с чувствами. – СПб: Вектор, 2013.
2. <http://www.empatia.pro/emotsijnyj-intelekt-i-shlyahy-jogo-rozvy/>

Тема тренінгового заняття 4.

**ЕМПАТІЙНЕ СПІЛКУВАННЯ НА ОСНОВІ МЕТОДА
НЕНАСИЛЬНИЦЬКОГО СПІЛКУВАННЯ МАРШАЛЛА РОЗЕНБЕРГА
(2 год.)**

Поняття про ненасильницьке спілкування. Теорія ненасильницького спілкування Маршалла Розенберга. Практика ненасильницького спілкування: самоемпатія як глибоке і емоційне переживання, усвідомлення власного досвіду і вираження усвідомленого почуття у формі «Я-висловлювання»; емпатія як розуміння потреб партнера по спілкуванню і передачі йому цього розуміння; чесне самовираження як аутентичне вираження себе таким чином, щоб воно інспірувало співпереживання в іншій людині.

Основні поняття теми: ненасильницьке спілкування, самоемпатія, почуття, потреби, алгоритм ненасильницького спілкування.

Рекомендована основна література

1. Розенберг М. Язык жизни. Ненасильственное общение / Marshall B. Rosenberg. Nonviolent Communication: A Language of Life. [Електронний ресурс]. — Encinitas: PuddleDancer Press, 2003. – Режим доступу: <http://www.empatia.pro/wp-content/uploads/2017/01/Marshall-Rosenberg-YAzyk-zhyzny.-Nenasylstvennoe-obshhenye.pdf>
2. <http://www.empatia.pro/emotsijnyj-intelekt-i-shlyahy-jogo-rozvy/>

Контрольно-модульна робота № 1

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Тренінг формування емоційної культури»

Разом: 30 год., практичні заняття – 14 год., модульний контроль – 2 год.,
самостійна робота – 14 год., залік.

Модулі	Змістовий модуль I Емоційна культура педагога як умова розвитку інклюзивної освіти 112 балів			
Назва модуля				
Кіл. балів за модуль				
Теми	1	2	3	4
Теми практичних занять	Поняття про емоційний інтелект та емоційну культуру. Емоційна культура як життєвий ресурс. (2 б.)	Теорія множинного інтелекту. (2 б.)	Світ емоцій та почуттів. Що робити з негативними емоціями? (2 б.)	Емпатійне спілкування на основі метода ненасильницького спілкування Маршалла Розенберга. (1 б.)
Роб. на практ. зан.	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Самост. робота	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Види пот.конт.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			

Всього: 112 балів; коеф. 1,12.

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ (ТРЕНІНГОВИХ) ЗАНЯТЬ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І
ЕМОЦІЙНА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА
ЯК УМОВА РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Практичне (тренінгове) заняття 1

Тема: Поняття про емоційний інтелект та емоційну культуру. Емоційна культура як життєвий ресурс (4 год.)

План

Ознайомлення з програмою тренінгу.
Виявлення очікувань учасників.
Погодження норм групової взаємодії.
Дотренінгова самодіагностика емоційної компетентності.
Міні-лекція. Коротка історія розвитку емоційного інтелекту.
Робота в групах. Моделювання образу емоційно-компетентної людини.

Рекомендована основна література

1. Готтман Д., Деклер Д. Эмоциональный интеллект ребёнка: практическое руководство для родителей / Джон Готтман, Джоан Деклер; пер. с англ. Г. Федотовой. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2016. – 2-е изд. – 288 с.
2. Гоулмен Д. Эмоциональный интеллект. Почему он может значить больше, чем IQ / Дэниел Гоулмен., 2016. – 560 с.
3. <http://www.empatia.pro/emotsijnyj-intelekt-i-shlyahy-jogo-rozvy/>

Практичне (тренінгове) заняття 2

Тема. Множинний інтелект: інструмент для дослідження і розвитку особистості (4 год.)

План.

Міні-лекція. Погляди на природу інтелекту. Типи інтелекту за Г.Гарднером.
Діагностика власного інтелекту. Робота з опитувальником «Визначення множинного інтелекту» Вальтера Маккензі.
Робота в групах.

Рекомендована основна література

1. Гарднер Говард. Структура разума: теория множественного интеллекта: Пер. с англ. — М.: ООО "И.Д. Вильямс", 2007. — 512 с: ил.

Практичне (тренінгове)**заняття 3****Тема. Світ емоцій та почуттів (4 год.)**

Міні-лекція. Світ емоцій і почуттів.

Робота в групах. Складання словника почуттів.

Техніки управління емоціями.

Рекомендована основна література

1. Лемберг Б. Эмоциональный интеллект. Кака разум общается с чувствами. – СПб: Вектор, 2013.
2. <http://www.empatia.pro/emotsijnyj-intelekt-i-shlyahy-jogo-rozvy/>

Практичне (тренінгове) заняття 4.**Тема. Емпатійне спілкування на основі метода ненасильницького спілкування Маршалла Розенберга (2 год.)**

Міні-лекція. Емпатійне спілкування на основі метода ненасильницького спілкування Маршалла Розенберга.

Завдання для індивідуальної роботи.

Робота в групах.

Рекомендована основна література

1. Розенберг М. Язык жизни. Ненасильственное общение / Marshall B. Rosenberg. Nonviolent Communication: A Language of Life. [Електронний ресурс]. — Encinitas: PuddleDancer Press, 2003. – Режим доступу: <http://www.empatia.pro/wp-content/uploads/2017/01/Marshall-Rosenberg-YAzyk-zhyzny.-Nenasylstvennoe-obshhenye.pdf>
2. <http://www.empatia.pro/emotsijnyj-intelekt-i-shlyahy-jogo-rozvy/>

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

ЕМОЦІЙНА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА ЯК УМОВА РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Тренінг формування емоційної культури

Портфоліо

Належить студенту I курсу спеціальності «Спеціальна освіта. Логопедія», групи
Київського університету імені Бориса Грінченка

1: Вступ: портфоліо

Шановний студенте! Під час тренінгу Ви працюєте з портфоліо.

Портфоліо являє собою перелік індивідуальних навчальних цілей та досвід роботи учасника тренінгу «Тренінг формування емоційної культури».

Зміст портфоліо є важливим засобом оцінювання учасника тренінгу, що дає можливість зрозуміти ставлення, набуті (професійні) знання та навички.

Портфоліо є персональним документом.

Портфоліо включає три частини:

Частина 1

- Особисті дані (додаток А)

Частина 2

- Докази набутих знань і вмінь (додаток Б).

Частина 3

- Особисті коментарі.

Ми оцінюємо такі компетенції в цьому портфоліо:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи.
2. Можливість розвивати свій професіоналізм в галузі освіти.

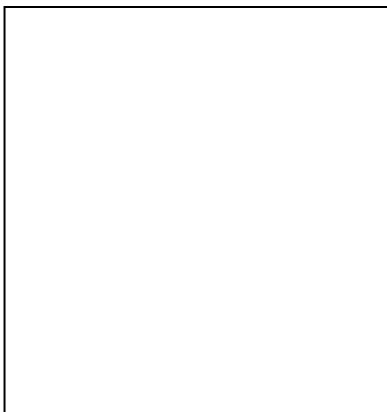
ЧАСТИНА 1

Додаток А

Персональні дані

Ім'я:
Дата народження:
Місце народження:

Фото

Дайте чесну і відверту відповідь на запитання: «Чи готові Ви до емпатійного спілкування з будь-яким співбесідником?»

ЧАСТИНА 2

Додаток Б

Докази набутих компетенцій протягом цього тренінгу:

Тренінгове заняття 1

Поняття про емоційний інтелект та емоційну культуру.

Емоційна культура як життєвий ресурс

Персональні цілі:	Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом тренінгу, набути компетенцій спеціального педагога інклюзивної освіти?	<i>Інформацію про досягнення цілей надати в доказах</i>
Навчальне завдання 1	Занотуйте ідеї, які з'явилися наприкінці заняття. Поміркуйте, що можна було б зробити в класі для досягнення чи розвитку кожної з цих нових ідей	<i>Відповідь надати в доказах.</i>
Результат:	Чи досягнули Ви своєї мети? Наскільки? Яка була Ваша реакція на результат?	
Рефлексія:	Що мене приваблює? Що я хочу зберегти? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по - іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Як я можу приготуватись? Я задоволений/задоволена своєю дією і результатом, коли...	

Тренінгове заняття 2

Теорія множинного інтелекту.

Персональні цілі:	Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом тренінгу, набути компетенцій спеціального педагога інклюзивної освіти?	<i>Інформацію про досягнення цілей надати в доказах</i>
Навчаль-	Занотуйте ідеї, які з'явилися	<i>Відповідь надати в доказах.</i>

не завдання 1	наприкінці заняття. Поміркуйте, що можна було б зробити в класі для досягнення чи розвитку кожної з цих нових ідей.	
Результат:	Чи досягнули Ви своєї мети? Наскільки? Яка була Ваша реакція на результат?	
Рефлексія:	Що мене приваблює? Що я хочу зберегти? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по - іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Як я можу приготуватись? Я задоволений/задоволена своєю дією і результатом, коли...	

Тренінгове заняття 3

Світ емоцій та почуттів. Що робити з негативними емоціями?

Персональні цілі:	Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом тренінгу, набути компетенцій спеціального педагога інклюзивної освіти?	<i>Інформацію про досягнення цілей надати в доказах</i>
Навчальне завдання 1	Занотуйте ідеї, які з'явилися наприкінці заняття. Поміркуйте, що можна було б зробити в класі для досягнення чи розвитку кожної з цих нових ідей.	<i>Відповідь надати в доказах.</i>
Результат:	Чи досягнули Ви своєї мети? Наскільки? Яка була Ваша реакція на результат?	
Рефлексія:	Що мене приваблює? Що я хочу зберегти? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по - іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Як я можу приготуватись? Я задоволений/задоволена своєю дією і результатом, коли...	

Тренінгове заняття 4

Емпатійне спілкування на основі метода ненасильницького спілкування Маршалла Розенберга.

Персональ	Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати,	<i>Інформацію про досягнення</i>
------------------	------------------------------------	----------------------------------

ні цілі:	зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом тренінгу, набути компетенцій спеціального педагога інклюзивної освіти?	<i>цілей надати в доказах</i>
Навчальне завдання 1	Занотуйте ідеї, які з'явилися наприкінці заняття. Поміркуйте, що можна було б зробити в класі для досягнення чи розвитку кожної з цих нових ідей.	<i>Відповідь надати в доказах.</i>
Результат:	Чи досягнули Ви своєї мети? Наскільки? Яка була Ваша реакція на результат?	
Рефлексія:	Що мене приваблює? Що я хочу зберегти? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по - іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Як я можу приготуватись? Я задоволений/задоволена своєю дією і результатом, коли...	

Докази

ЧАСТИНА 3

ОСОБИСТІ КОМЕНТАРІ

Примітки викладача:

ВІІ. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення здобувачів першого (бакалаврського) рівня з курсу «Тренінг формування емоційної культури» оцінюються за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС), в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Система оцінювання навчальних

досягнень студентів за Європейською (ECTS) шкалою подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного
(модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування практичного заняття (1 бал)	7
2	Робота на практичному занятті (10 балів)	40
2.	Виконання модульної контрольної роботи (25)	25
4.	Виконання завдання для самостійної роботи (5)	40
Підсумковий рейтинговий бал		132

$132:100=1,32$ (коефіцієнт)

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** участь в інтерактивних обговореннях.
- **Методи письмового контролю:** портфоліо.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 7.2

**Порядок переведення рейтингових показників успішності в
європейські оцінки ECTS**

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності

E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
Fx	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за відвідування лекцій, практичних занять, поточну роботу студента на практичних (тренінгових) заняттях, виконання самостійної роботи, написання модульної контрольної роботи.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Інтерактивні методи тренінгового навчання: інтерактивні міні-лекції, міні-дискусії, фасилітація, мозковий штурм, гронування, модерація, рольова гра, «акваріум», практичні методи, творча праця, самодіагностика, мотивувальний контроль, а також технології організації груп: робота в колі, в малих групах (або парами), індивідуальна робота.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ презентації міні-лекцій;
- ✓ плани тренінгових занять;
- ✓ навчально-методичні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ форма портфоліо.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДРУКОВАНІ ТА ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА

Основні друковані джерела

1. Готтман Д., Деклер Д. Эмоциональный интеллект ребёнка: практическое руководство для родителей / Джон Готтман, Джоан Деклер; пер. с англ. Г. Федотовой. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2016. – 2-е изд. – 288 с.
2. Гоулмен Д. Эмоциональный интеллект. Почему он может значить больше, чем IQ / Дэниел Гоулмен., 2016. – 560 с.
3. Гарднер Говард. Структура разума: теория множественного интеллекта: Пер. с англ. — М.: ООО "И.Д. Вильяме", 2007. – 512 с: ил.
4. Лемберг Б. Эмоциональный интеллект. Кака разум общается с чувствами. – СПб: Вектор, 2013.
5. Розенберг М. Язык жизни. Ненасильственное общение / Marshall B. Rosenberg. Nonviolent Communication: A Language of Life. — Encinitas: PuddleDancer Press, 2003.

Інтернет-джерела

1. <http://www.empatia.pro/emotsijnyj-intelekt-i-shlyahy-jogo-rozvy/>
2. Розенберг М. Язык жизни. Ненасильственное общение / Marshall B. Rosenberg. Nonviolent Communication: A Language of Life. [Електронний ресурс]. — Encinitas: PuddleDancer Press, 2003. – Режим доступу: <http://www.empatia.pro/wp-content/uploads/2017/01/Marshall-Rosenberg-Yazyk-zhyzny.-Nenasylstvennoe-obshhenye.pdf>